

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1997

Technical and Bibliographic Notes / Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

Coloured covers/
Couverture de couleur

Covers damaged/
Couverture endommagée

Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée

Cover title missing/
Le titre de couverture manque

Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur

Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)

Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur

Bound with other material/
Relié avec d'autres documents

Tight binding may cause shadows or distortion
along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la
distortion le long de la marge intérieure

Blank leaves added during restoration may appear
within the text. Whenever possible, these have
been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées
lors d'une restauration apparaissent dans le texte,
mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont
pas été filmées.

Additional comments:/
Commentaires supplémentaires:

There are some creases in the middle of the pages.
Front cover is missing.
Copy has manuscript annotations.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X

14X

18X

22X

26X

30X

12X	16X	18X	20X	22X	24X	26X	28X	30X	32X						

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

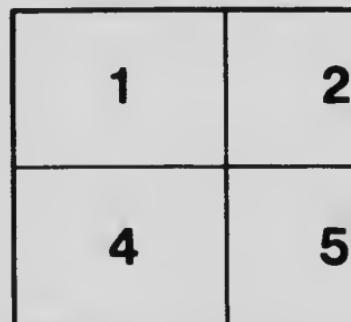
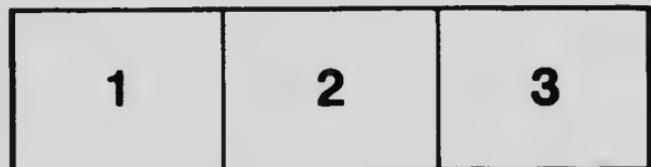
University of Toronto Library

The Images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

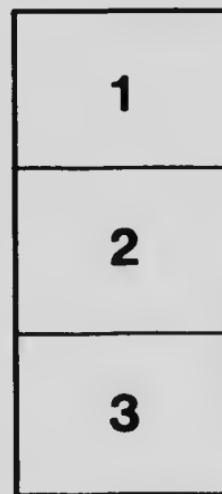
University of Toronto Library

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

4.5
5.0
5.6
6.3
7.1
7.9
8.6
9.4
10.1

2.8

3.2

3.6

4.0

4.4

4.8

5.2

5.6

6.0

6.4

6.8

7.2

7.6

8.0

8.4

8.8

9.2

9.6

10.0

2.5

2.2

2.0

1.8

1.25

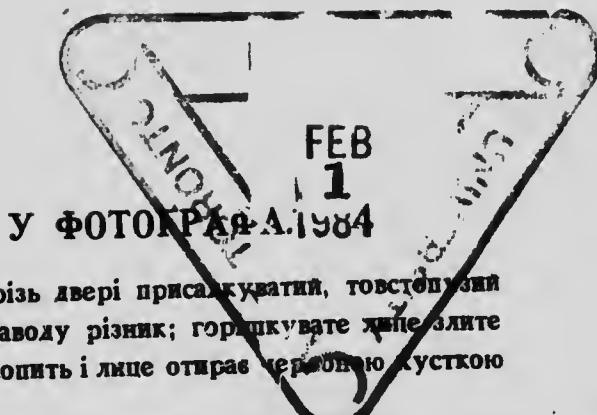
1.4

1.6

MICROCOPY RESOLUTION TEST CHART
NATIONAL BUREAU OF STANDARDS
STANDARD REFERENCE MATERIAL 1010a
(ANSI and ISO TEST CHART No. 2)

atology i
dical O'ogy

PG
3937
M65
1920

Всуваеться крізь двері прислужувати, товстий
добродій, по заводу різник; горішкувате лише злите
потом; тяжко сопить і лице отирає чистою хусткою

Добр.: Хотів би я, паннунцю, зробити фотографію, але порядну... Що?

Пан.: Дуже прошу.

Добр.: Але згори зановідаю, що ціна мусить бути уміркована, моя паннунцю, бо то гроший чоловік по дорозі не збирає. [Розглядає ся, а побачивши крісло, сідає отяжіло.]

Пав.: Є ріжні ціни, се залежить від величини і скількості. Які добродій бажають мати: візитівки чи кабінетові? Погруде лині, чи цілу особу?

Добр.: Се... розуміє ся, що цілу особу! Коли платити, то вже треба знати за що. Лиш голова, паннунцю, щоб була здорова — велика — так щоб дітям осталася добра памятка! Зрозуміли мене?

Пан.: Розумію. За 12 візитових беремо три долари, за кабінетові сім.

Добр.: Но, но! А ноги там також будуть?

Пан.: Коли добродій бажають, можуть бути й ноги.

Добр.: А та ціна то для старших людей?

Пан.: Все одно: чи для дітей, чи для старших!

Добр.: Що? Всюди платить ся за діти лиш половину.

Пан.: З дітьми завсігди тратить ся більше часу, бо суються при фотографуванню.

Добр.: Алеж на дітей виходить все о половину менше всього чим на старших. Здається панночко, ви се повинні

розуміти... Так є з убранем так і з іджем... Ось маєте, і в цирку за дітий беруть лиш половину ціни. Чи не так?

Пан.: Унас нема ріжниці.

Добр.: А се чому? Чоловік фотографує ся не для себе, а для дітий, щоб мали памятку, моя паннунцю.

Пан.: [виходить до другої кімнати і спроваджує самого фотографа].

Добр.: От і добре! [затирає руки]. З бабами годі дійти до кінця... а вже-ж дозгий волос та розуму дасть Біг

Фот.: Даруйте, мій пане, однак не слід обиджати нікого.

Добр.: Я? обиджаю? Не плеťть дурниць! Бачите, я говорю свое а вона свое я ніяк нам дійти до кінця! Ха!ха!ха!... З яким жовтодзюбом, або жовніром, тоби зараз розговорила ся!

Фот.: Пане, се моя дочка!

Добр.: Но, но... не шкодить! Але, але... пане фотограф... чи можна у вас дещо випити? га? В горлі пече, мов

горяча смола...

Фот.: Вибачайте, добродію, се фотографічне заведене, не коршма!

Добр.: Так?... Дуже жалую! Але бачите, страшно горячо...

Фот.: Чого ж властиво бажає, добродію?

Добр.: Но.. — лиш прошу не сердьте ся! Зло ги, мій пане, не бою ся; коли хочете зі мною розмовити ся — то лиш по доброму! Отже, уважайте: За свою фотографію даю 3 долари, але за жінки лиш два, а за діти по одному зелененькому!... Добре?

Фот.: У нас є стала ціна й ми не торгуємо ся. Хочете то добре, а ні то годі!

Добр.: Що там стала ціна? Стала ціна — се сміх! Швець також має сталу ціну, а за бабські черевики бере менше, чим за мужеські — а що доперва за діточі?! Спустіть, пане, троха. Га?

Фот.: Не можу, добродію.

Добр.: Ні доляра?

Фот.: Ні одного цента!

Добр.: [пошкрабав ся в потилицю]:

А ручите, що буде подібна?

Фот.: Коли фотографія буде зла, не мусите її приймати. Наша фірма ручить за добру роботу.

Добр.: Хі, хі!... що там фірма? Начхати мені на фірму! От, маеш!.. Я добродію, не маю фірми, але лучшої ковбаси, як у мене, нігде не знайдете...

Фот.: Вибачайте... але... не маю часу на балачки.

Добр.: Балачки — фі, фії... Хочу, хочу, добродію, зробити дві фотографії моєї жінки і м'яленького синка.

Фот.: Отже пристаєте на ціну?

Добр.: Щож маю робити, коли тягне те шкіру з чоловіка. Але заповідаю, що не прийму коли фотографія не буде подібна!...

Фот.: Алеж я сказав вам, що можете бути спокійні.

Добр.: Жінка мала бородавку на

правому лиці,.уважайте щоб була і на фотографії.

Фот.: Розумієть ся, що буде.

Добр.: Мусить бути, розумієте? Чез рез ту бородавку я й полюбив її. Що, думаете, що ні? На Бога клянусь!... Та бородавка дуже поганила їй лицє... так подумав я, що се гаразд, бо ніякий лапсердак не злакомить ся на неї!... Що?

Фот.: Коли вам сподобала ся, то може й другим.

Добр.: Що? Моя жінка? Е, що ви знаете?... Шкода й говорити... [Хоче йти, але пригадав собі щось]. А коли будуть фотографії готові?

Фот.: В два тижні по знимці.

Добр.: Нехай буде! Тільки ось: моя жінка звала ся Євка, а синок Микитка; їй було... заждіть... трийцять сім, здається ся...

Фот.: Сього мені не треба знати.

Добр.: Як же ні, мій пане? Тож не будете знати як зробити! Синкови було

сім літ, як помер.

Фот.: То ваш синок помер?

Добр.: Умер, умер, пане.... а я... і жінка померла.. Два роки тому, пане, вже обое на кладовищі!... А що-ж ви думали, що яб дав їх за життя тографувати? Маю ще одного старшого сина, так сей хоче мати фотографію небіжки матері та брата, отож...

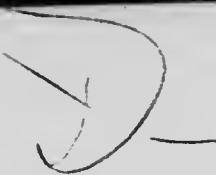
Фот.: [сердито] Йдіть до чорта, пане добродію! Чи ви, вибачайте, при здоровому умі? Як же мені мерців у гробі фотографувати? Може маєте які старі фотографії?

Добр.: От, верзете... колиб я мав давні, то пощож мені нових — не маю ніяких...

Фот.: То дайте мені спокій. Я не вмію мерців в гробі фотографувати?

Добр.: Чому — ж ні? Винайшли таке світло, що просвічує наскрізь. Засвітіть таку лампу, то й буде!

Фот.: (втворив двері) Йдіть, добро

дію за двері! Вам би крізь голову просвітити треба, щоб розуму дошукатись!
Бувайте здорові!

Добр.: [за дверима]. Ага, от і маєш фотографа! Не зробиш, бо не вмієш!
Мій син читав, що промінє таке крізь скалу просвітить, не то що гріб!... От, дурисвіт якийсь а не фотограф!... Богато ще тобі учити ся, паничику, бо дурний як пень!.., Ох як горячо! Пече!....
Коби хоч скоро зайти до якого шиночку.
Ох, ох, ох!

ІМПРЕСАРІЙ.

Входить на сцену чепурно прибраний муштина, у фраку, кланяється у всі сторони та урядовим тоном проголошує:

Маю честь повідомити всіх зібраних, що з причини наглої хороби артистів, концерту продовжати не будемо. Гроші за тікети відберете при касі.

[Кланяється й відходить, але за хвилю повертає на сцену й говорить вже зовсім товариським тоном:]

Але остерігаю вас: при касі сидить моя Явдошка.. треба признати, не зла жінка... але як нападе її лихий... кхе, кхе... настрій... тоді я-б не радив ні кому чого будь у неї домагатись... (по

хвилі) Поважані гості певно гніваються на мене за той завід?

Потіште ся тим, що після вінчання і я завівся... і то зараз другої днини!... Хтож бо міг предвидіти, що з неї така горячка?.. А всьому тут винен той про клятущий звичай дівчат-відданниць, що натягають полуду на свої лиця коли хотіть вже кого опутати!...

А щоб далеко не шукати, то скажу, що таки між зібраними на сїм нещаснім концерті є чимало таких... гм... вродливих дівчат... (здержав ся, по хвилі до одного із гостей :) Ого?... Що, добродію, думаете сим,,ого“ сказати? Пожадіть, не хапайте ся, ще не знаєте, пане добродію, що... я ... скажу, — ваше „ого,, ще передвчасне.

Пригляньте ся, добродію, своїм сусідомъкам — чи знайдете в них що більше крім... (ликає слину) прикрас та із куточків усток заманюючих дс себе обіцянок роскошний? А лагідність та добро

та так і бе із тих ясних, блискучих очей... (огірчено): Лагідність?!.. О, Явдохो! І ти також так невинно споглядала, а я дур.. о, вибачайте, я вже почав хвалити себе, а то не в сьому річ. [Про ходжується по сцені] А скажіть, мої панове, хтоб із вас не кинувся під дрібонькі ноженяти тих божеських сотворінь? Котрий із вас не давби послідньої краплі крові із своєго тіла, щоб тільки здобути ті рученята, устонька?... [мовчанка. Задивився в одно місце, а потім хвилі до одного із присутніх]:

Що?... На що се говорю?.. Каже те, добродію, щоб концерт кінчили? Ех, мій пане, ви мені все перебиваєте й не даете пояснити справи! Ще наслухаєте ся концертів у своєму житю аж вам остогидне!... Для жонатих, концерти нішо цікавого...

[звертається до всіх:]

Отже, я хочу так лиш згадати, що і моя Явдошка мала також чутлива серде-

нятко й загадочну усмішку, про яку я вже мав честь вам згадувати... а сьогодня? Мій Боже! Як то стало ся, де поділо ся?.. Коб ви знали, як я терплю!.. (притишеним голосом, довірочно): Тому, що добавчу у Вас на лиці співчуття для мене, скажу вам всю іщиру правду: ся хороба артистів, що нам концерт перебила — се ніщо інше як прос та сварка моєї жінки із артистами!

(довірочно у бік:)

Нехочу я обмавляти своєї Доці. але вона страшенно заздрісна (всміхається) о мене! Не вірите? Слово чести!...

Ну, розумієть ся — не можу сказати, щоб я був поганий (натягається, покручує вуси й поправляє дещо на собі) ба, ще деякі жіночки кажуть, немов то я таки гарний був собі... із боку.. коли мовчу... але, щоб аж переслідувати мене із ревнивості, на се треба аж моєї жінки! Не хоче ніяк порозуміти того,

що імпресарій чайже не може вовком глядти на артистки. Він же мусить бути упереджаючо чесним супроти пяністок і співачок — се-ж бо є його обовязком. Через дванадцять літ, від коли мені театральний хор в церкві, при вівтарі, заспівав "многая літа". все та сама історія повтаряється!

Вона так і вбиває мене своєю ревнивістю... Їй завдачувати мушу цілий ряд неповоєженъ. Прийшло до того, що мої хористки геть порозбігались. Щоб жити, мусів я обвозити скрізь по ярмарках двох зрослих братів! Але із сими також мені не повелось — один із них втік із дівчиною-рибою, а другий оженився з моєю служницею й заложили пральню. Мені-ж остав тільки пасок на памятку!

Тепер вдало ся мені зібрати чудовий комплєт: сопраністку панну ІШуйську, солістку на контра-басі "мис" Нелі та славного флєтиста, Француза, певно з чеської родини, бо зветься Недо-

дмухаль та ще й дуже любить троїти хробака!

Саме перед хвилею ось яка трагедія счинилася: Бачу, моїй сопраністці відопняла ся на грудях пришиплені китиця цвітів. Я почав поправляти а ту — як на лихо — мов бомба впадає моя Явдошка; панну Шуйську прозвала со рокою; мене луснула в зуби, так що я стрімголов полетів на спячого Француза, а всіх других почала лаяти за те, що помагали мені в.. ох! встидаю ся навіть сказати... в ломаню супружої вірності!

Мов грім із ясного неба, так і сей поступок моєї жіночки, наполохав всіх артистів. Співачка попала в спазми, контрабасістку почало ломити в плечах, Недодмухаль, що і так терпів на задуху, зовсім стратив віддих!

І прошу — самі скажіть: Чи можна думати про докінчене концерту в таких обставинах? Впевняю вас: я зовсім про

пащий! Нехай Господь Бог на страшнім суді скарає тяжко того, хто вигадав ту страшну жіночу зависть! (Павза).

А однак — колиб ви, мої панове і пані, знали її ще дівчиною!... Пам'ятаю так добре, гейби се було таки в першій частині концерту: Вона сиділа у садку та обскубувала листки із рожі. Поглянув я на неї і подумав: знамено-то підходить на касіерку, а ще країше передиралаб карти вступу на салю. В одну мить серце мое запалало любовю і я закохав ся повисше ух. В захвіті я сказав: Одно гучильне слівце скажи а повірю тобі м'ю касу на ціле жите!

Вислухала вона теє, а тоді каже: Ви знаєте, мій пане, я не є самостійною, моїм імпресарієм є моя мати... Коли вона пристане на зломане контракту... ну... то... Так менше-більше говорила, а за малу хвилинку ми вже були по слові...

Ось така, бачите, історія моєї лю-

бови, любови, що мене ублагороднила, бо — признати мушу — за часів моєго парубоцтва з мене був троха шалавило. Молодички, дівчатка... тее, тоє...

Нині цілком що іншого. Чоловік вже перепрацьований тими безчисленними концертами, а до того ще ті артистки!... Бачите, ні на що не зважають йдуть мов сонні по землі, очима впялившиесь десь поза хмари; розсіяні до безконечності — не памятають про найбільш потрібні річі: ся губить ноти, тій погувалась причіска волося, тамта знозва забула, що розвязана стяжка псує за гальну красу. Ну, прошу, я театральний підприємець ні смію діткнути ся тих річей. Не вже-ж не є се моїм обов'язком дбати про порядок? А колиб на-віть — возьмім що таке сало ся — для заохоти молоденької співачки прийшлося її поцілувати в чоло, або і низше.. чи є що злого в съому? Адже-ж я не ворог ніїї, нії собі! Се тільки ради заох

ти!... Але, прошу, чи моя Явдошка розуміється на таких справах? Ні! бо коли розуміла ся, яб не мусів понижати свою гідність зміною підприємства.

Впевняю вас... (в бік немов відповідаючи жінці: зараз!) Впевняю вас, що ніхто із красніших артистів... (як перше у бік: зараз!...) зі мною не піде... (як перше: зараз!... іду! до публики:) Се моя Доця мене кличе. О, вона мені не подарує того, що я так довго із вами розмовляв...

Але я за те пімщу ся на ній: розважу ся із артистками а стану імпресарем від особливостей... надзвичайних особливостей... га, що зроблю... пічну показувати людям свою власну жінку... свою заздрісну жінку!...

СВІДОК В СУДІ.

На сцену входить середніх літ парубяга, в якійсь лівочній одежі, несміло кланяється, гейби судії, раз-по раз переступає з одної ноги на другу й жахливо та неясно відповідає на питання судії.

Га? Матвій Нагнибіда? Се я, так я, прошу велебного суду. [тихо]. Ая! безжений, прошу велебного суду, але гадаю колись оженити ся, бо Мариська Рифкова обіцяла вийти за мене, як дістану роботу!... [тихо]. Кажете, се вас не обходить? У-гу!... [тихо]. Ая! був караний. [Наслухує]. Кілько разів? Раз, прошу велебного суду, ще як ходив до школи та сказав вчительці, що

вона дурна, то так мене покарали, що
два дні, вибачайте, сісти не міг — ая —
так боліло. [тихо]. І се вас необходить?
О, о! розумію. [тихо]. Чи сидів в „Іва-
новій хаті”? Ні, не мав ще нагоди...
[тихо]. Так велебний суде, я мав кіль-
ка справ перед судом, але то дрібниця..
Заскаржив кравець за дурних двайцять
голярів і засудили мене зовсім не по-
правді, бо... убране було зле зроблене..
і я мусів заставити у жида. [тихо]. О,
велебний суде! із другими жилю в згоді,
все вважаю, щоб ім вгодити як слід...
Не хвалю ся, але щоб других охорони-
ти перед нещастем, маю защеплену ві-
спу [робить рух, гейби хотів показати
де защеплено]. Не треба кажете?... Як
не треба, то вибачай... у бік, немов
до оскарженого] А що добре держу ся?
Не бійте ся, я вже вас викручу з біди!
[В голос:] Маю сказати все, що знаю
в тій справі?... Дуже мені мило. Ось,
бачите таке воно: Того то вечера ми бу

ли на пиві в коршмі під „золотим биком” Із нами були: Клепало, Голка, Ба бій і та Мариська. (Коли говорить про Мариську, підморгує та підсміхається). Коби ви її знали, пане судіє, то й суд оставили би а пішли за нею... (тихо). Ах, дуже перепрашаю коли се не до річи. Ось, так воно було: Мариська зробила око до Бабія. Голка всердився і назвав його... (тут прикладає руку до уст й шепоче, щоб ніхто не чув, що говорить). Я кажу до цього: чи годиться в чесному товаристві таке говорити, а він до мене: „сиди тихо віслоку!” [ти хо]. Ні, прошу велебного суду, я не маю ніякої урази до Голки і кажу се, не тому, щоб його оскаржити а лиш хочу подрібно представити цілу справу... Отже, коли Голка сказав Бабіеви (говорить etsixa, щоб не чути) тоді Бабій сказав Голці, що він е (тихо шепоче). Слово по слові і счинив ся крик. Я, розуміється, вспокою їх... Та нараз схо-

пив ся Клепало, і мене що, тут в ічому ні був винуватий, луснув кулаком. [Ти хо.] Пане судіє, питаете чи в плечі?

Гарні мені плечі... Хиба хто на плечах носить окуляри?... Аж потемніло в очах від того удару... (тихо.) Але не пишіть того в протокол, пане судіє! Я не оскаржу Клепала — єїн мій товариш, а я не хотів би, щоб хтось знов про се, що він так зле вихованій... (мовчанка). Чому вдарив мене? А хиба я знаю? Думаю що в нього вже така хороба, бо в нього повтаряється хроматично. Бачите, одні терплять на серце, інші на голову а він побиває товаришів... (мовчанка). Тримати ся порядку? Гаразд! Отже тримаючи ся за лицез одною рукою, другою, що була вільна, махнув... і кажу: Опамятай ся, божевільний, адже бачиш, що тут є пані... Чи може я зле зробив що Мариську панею назвав? А бачите, се невинне слівце вкололо Бабія... Що ти собі думасш, ка-

же він, Мариською зуби витирати, говорить, і... я вже не мав часу оправдати ся, коли він вхопив мене за ковнір і помогаючи собі ногами та колінами, випросив мене за двері. (сміє ся та здвигає раменами). Розуміється, я нічого на сьому не втратив — „Під золотим Биком” і так було тісно, а повітре, наче в парні! (мовчанка). Чи я його скаржув? А то нашо? Він більше витерпів, як я, його ще сумліне мутило!... Але, щоб пан не зробили якого вжитку із того... я лиш для зрозуміння справи так говорю. От, посварилися між собою, та й перепросили! (тихо). Чи мене перепросили? [впадає в гнів]. Прошу велебного суду, другої днини я самий пішов до них, щоб перепросити! Я не хочу незгоди — та ніхто не хотів зі мною говорити, такі уперті. Казали, що я їм попсув цілу забаву бо, як вийшов, не було кого бити!... Але, що се мене обходить, нехай гнівають ся. я їм не на забавку!

Знаю що -- чи скорше, чи пізнійше --
самі до мене прийдуть! Не хвалю ся,
але в мене чудесний хист забавляти гос-
тій. Із тим я нещасний таки вродив ся!
Маю щось такого -- самий не знаю, що
се -- що хочби й сотку людей забавлю
своєю особою. (мовчанка). Чи можу
вже відійти? До побаченя, може невдов-
зі... (у бік, немов до оскарженого:) А,
бачите, як вас викрутів? Не казав? Ось,
який штукар з мене! [до судії]: Низень-
ко кланяюсь велебному судови!...

(відходить)

ЧИТАЧ ОГОЛОШЕНЬ.

Входить на сцену оригінально прибраний, не дуже
же старий добродій та щікаво споглядає на зібраних.

Але-ж то народу зібрало ся! Як на
ліцітациї! О, я не люблю таких збіго-
виск. Либа що мушу... Найкрасшим
моїм заняттям, мої панове і пані, се чи-
тане. Як лиш зарву яку вільну хвилю,
зараз сідаю собі в теплому кутику і чи-
таю. Часами, як одно прочитаю, то ха-
паю за друге. Я се вже не раз і не два
казав, що нема нічого красшого, як чига
не -ніщо чоловіка не просвітить так, я
читане! Часописі се знаменитий ви-
нахід: вони чоловіка найбільше осві-

домлять та прояснять їому ум. Маю велике поважаннє для редакторів часописій! Бо подумайте: колиб не було редакторів, не було часописій, а тим самим і оголошень. О, правда, я й забув вам сказати, що я читаю лише самі оголошення — інше мене зовсім не обходить. Що мене обходять якісь там Вільсони, Франки, Грушевські і т. д.

Скажу вам як добре знакомим, що я нераз навіт ьлихий буваю на тих, що всякою політикою займають ся. Се тільки втрата часу та занедбуване обовязків. Оголошення — то розумію! Чоловік не лише богато навчить ся із них, але ще дещо й користі із того мати ме. Не знаю як хто, але я в оголошеннях розлюбив ся як в гарній якій дівчині. Ви, прошу, не дивуйте ся тому та не смійте ся із мене, бо лише оголошенням завдячує свое становиско а то й жите. (зворушений.) Коли я мав тільки ще три роки, то загубив ся від матері, а

віднайдено тене при помочі оголошення.

Через оголошене я дістав роботу у склепі. Коли мені підростили вуси я вичитав, в... (подати яку часопись), що в... (подати яке підприємство) є старий плащ на продаж, а що заповідало ся на зиму, я пішов, оглянув і купив за малі гроші... а при тій нагоді пізнав свою пізнійшу жінку. Казав я добре витріпати... (не думайте, що жінку) та позашивати дірки, но... і ношу ще по нинішній день. А як то мені до лиця було в тому плащи!... Хоч не дуже то вродлива, а до того сварлива та вперта та моя жінка, але за те принесла мені три тисячі з собою. Я взяв гроші готівкою, почав розчитуватись в оголошеннях і робив не злі інтереси. Вичитував всі ліцитації домів, склепів та землі... Купував всякі золоті річи від тих, що гроший потребували і так збільшував свій маєток. Моя Гандзуня також повсіли розлюбила ся в читаню оголошень

и
у
я
,
е
да
у-
ді
я
ін
ду
до
у-
та
чес-
ро-
го-
ни-
зе-
их.
ду-
кож
ло-

шень. О, вона дуже понятлива! Вечером лиш переглядали оголошення: Вона вишукувала, що йй підходило до вподоби, а я брав се, що моїм здібностям відповідало. На жаль від якогось часу муши ховати перед нею часописі. Я вже нераз казав, що на світі нема нічого зовсім досконалого, а женщинам особливо богато дечого бракує... Ось одного разу сидимо й розчитуємо ся в оголошеннях. Сиджу й дивлю ся, а моя Гандзуня витинає якесь оголошене. Питаю на що се, а вона відповіла що готовить мені якусь несподіванку. Нехай буде — думаю і жду. І діждав ся: В кілька днів пізнійше іду собі парком... і чи пінірите мені панове і лані? На лавоч

тід смерічкою, бачу свою Гандзуню і якимсь зализаним безштаньком!... Сміють ся й заїдають солодощі... Гарна несподіванка! Що?... Опісля я переконав ся, що се оголошене, то була приватна кореспонденція моєї Гандзуні із

тим зализаним обігванцем!... Гандзуні я заперечив читати оголошення а тому за лизаному встругав оголошене, щоб до Гандзуні не підпускав ся, бо йому боки натру та ще перед суд запізву. По часі дізнаю ся, що мій суперник е... ну, чи повірите мені... е агентом від оголошень!... Ось, яких то смоктиків вживають до так важких справ!... Хто другий бувби сим зразив "я, але не я!" Гандзуня прогішилась---але хто нині без гріха?... Брехня брехню поганяє, брехню й підлоту знайдете і в оголошенях!

Часами читаете оповістку про вінчане, із закінченем: Щастя Боже дібраній парі!... Дібрана пара!... А той добір в тому, що обое нічого не мають!... Або таке: Родичі молодої дуже гостинно принимали. А тут вся гостинність в тому, що дали самогонки, та голову замакітрили!... От, брехня! Я се пригадую тому що як завтра прочитаєте на мені критику, щоб також не вірили, бо се буде брехня. [Живо виходить.]

ВСТИДЛИВИЙ ЖЕНИХ.

ДІЯЛЬОГ.

Скорик [самий]: Що то за чіп із мене? Вже семий рік кручу ся коло Юлечки й не можу здобути ся на відвагу, щоб їй виявити свою любов. Чую що люблю її... гм... всім тілом... гм... й душею... обома нараз! Коли її не бачу, здається мені, що я готов прямо сказати: ..Найднічний день нашого вінчання!” — але тільки вона підійде до мене, слова вязнуть десь у горлі. Коли вже й піchnу говорити, то про все згадаю, тільки не про любов....

Вона, коли дивить ся на мене, то її оченята світять так жарко, що мене простибають наскрізь та дошукують ся того, що я хотів сказати, але тоді мене обнімає така трівога, що ні-за-що я не в силі прийти до сирави.

Можу сидіти коло неї навіть дуже близенько, можу говорити про все — ча віть про діти манісенькі, тільки не про женячку. Говорити му про найновійші моди капелюхів, спідниць, черевиків а то і панчіх, але як зачну покашлювати й сувати кріслом щоб відкрити всі тайни своєго серця, в одну мить зморозить мені мое серце, в горлі задавить, а по хвилі вся кров залле мені лице і очи. мов горяча вода у парні...

Я розумію, що те все троха за довго тягнеть ся, але що-ж... ніяк не зберу ся на відвагу! Бог святий знає скілько то промов я вже вивчив на память, щоб красними словами виразити свої почування, та... лиш посуну кріслом а

вже слова, мов та зачєрована птичкє,
пурхнули в безвісти... Ох, розпука мо-
я!... [хвилю мовчить].

Я рішивсь, розумієть ся, рішивсь
зробити се — так, зробити се — при най-
близшій нагоді коли зійдемо ся, хочби
й щє раз не вдало ся. Але зараз чи
памятаю гаразд форму освідчин, що
вивчив колись? О, пригадую — я читав
в тій книжці, що Юлечка позичила ме-
ні до читання. Ага воно так: „Марусю”
— розумієть ся, тут мушу замінити на
„Панно Юлю!” — княгине серця мойо-
го!... Від кількох вже літ кохаю тебе
всіми поривами душі моєї. (Видно й
другим серце рветься, подібно як мені).
„Марійко! — тут знова мушу сказати:
Юлю! — чи приймеш серце мое пала-
юче любовю — воно справді стає мені
горячо — [втирає піт з чола] — з любо-
ви, — от знов забув, як далі — з любови
до тебе! Чи схочеш зі мною поділяти
долю й недолю — се послідне треба би

пропустити — пливучи сміло по розбур
ханому морю людського житя?"'

Ах, чи не чудова тут гра слів? Я
певний, Юлечка здивується ся незмірно
моєю краснорічівістю! Я певний успі-
ху — а як ні, то — то прийде ся йти в
світ за очі — ні, не те... але треба при-
чесати ся, а то застане мене так розхріс-
таного. (Вийшов на ліво).

Входить Юля, з правої сторони.

Юля [до себе]: Ох, Боже, які то ди-
вогляди ті мушкини! Деякі із них за ско-
рі, другі наче мазь повільні. Ось хочби
Скорик — він до всього скорий, лиш в
однім спізняється. Я певна, що він ме-
не про все спитав, все розказав а про
одно вічно забуває... Вже сім літ в двій-
ку ходимо, вже би і час повінчати ся а
він ні чи-чирк. Я вже кілька разів сама
наводила його на дорогу та він все, наче
той вуж, виповзнеть ся. Думаю, що
вже далше годі! Місяць за місяцем,

рік за роком уходять; мої ровесниці вже й діточками обсипались. а тут жди та слину пускай! Здається, коли сим разом не освідчиться, то сама таки присилую його до цього. [стук у двері]. О, се він стукаче — пізнаю гаразд. [В голос]: Прошу!

Входить Скорик.

Юля: А я пізнала, що се ви стукали, пане Скорик.

Скорик: Справді?

Юля: А вже-ж, час було навчитися.

Скорик: Може-б ви попросили мене сїсти? Я страшенно змучився

Юля: (підсугаючи крісло): Дуже мені жаль вас. Прошу, сїдайте ось тут, коло мене.

Скорик: Дуже дякую (сів). Який прекрасний вечір, чи не правда — коби хоч дощу не було.

Юля: У-гу! Коб-не було! (мовчанка).

Скорик: Як ваше здоровлячко?

Юля: Гаразд, дякую за память! Тільки трошка пригноблена.

Скорик: Те саме зі мною. (по хвилі): Що тепер робите?

Юля: (підносячи якусь вишивку, що стояла на столику.) Се для братчика. [Примилюється]. А чи не схотіли би і ви, щоб я вам що вишила?

Скорик: Ні — себ то — так — хотів би. [Присуває своє крісло до Юлі]. Чи ходили на прохід сьогодня?

Юля: Ходила у місто по закупки.

Скорик: Мило мені се почути. А яка ціна на баралолі?

Юля: Не знаю — не питала.

Скорик: Чи є вже молодий горошок?

Юля: Ні, ще завчасно.

Скорик: (мовчить, немов придумуючи нове питання; по хвилі присувається близше, питуючим зором споглядає на Юлю, нарешті відзвивається:) Здається, я прийшов за скоро.

Юля: Ні, здається припізнилися.

Скорик: Я ходив --- ну, ходив побачити свого осла. Може й ви схотіли побачити?

Юля: Ні, ні! Не хочу мати нічого спільногого з ослами!

Скорик: (пошкробався за ухом, поволі суне крісло близше — говорить у бік): Хочу дійти до кінця, та.... забув цілу промову й ні словечка не згадаю. [В голос до Юлі]: Незнаю чому, але чуюся дуже погано.

Юля: Жаль мені вас! Я вже від довшого часу завважила у вас певну зміну. Чи се не хороба серця?

Скорик: Те саме і я думаю. [у бік]: Я-б хотів, щоб то серце зовсім вже перестало бити. Млоїть щось, обморок ме не находить.

Юля: [глядить Скорикови прямо в лиці]: Пане Скорик, що це ваше лице так кровлю налилося?

Скорик: Мені страх горячо стало.

[хустиною втирає лице].

Юля: У вас певно горячка, коли впріли, а то в хаті зовсім холодно.

Скорик: Вам холодно? [у бік]: Я-б хотів, щоб мені так було! [в голос] Пан но Юлю, що мені робити тепер?

Юля: Що вам робити? Вам може що злого приключилося?

Скорик: Я хочу... я хочу щось... зробити... та не знаю як...

Юля: [сердечно]: То можеб я вам помогла?

Скорик: Ні, я, бачите, забув, що мав говорити.

Юля: Подумайте трохи — піchnіть із початку, може вдасться. О що вам ходить?

Скорик: О, так, дякую!... Ось, ага... а я і не бачив, що у вас нові черевики!

Юля: (у бік): Що за осел! (В голос): Чи ви справді не доглянули вже давнійше?

Скорик: (присуваючи крісло): Вам

дуже гарно в сих черевиках.

Юля: То добре, що вам подобається.

Скорик: Так, але... (у бік:) Хиба пічну. (В голос:) Панно Юлю — ви знаєте — ви знаєте — від дівочого часу — ви знаєте — я — хочу — —

Юля: Чого хочете?

Скорик: Ви розумієте — я хочу — спитати — чи ви би схотіли — не так — чи ви любили би мене — з бородою?

Юля: Думаєте, що вам поросте?

Скорик: Медвежого товшу куплю й мастити му, то поросте.

Юля: [у бік]: З тебе цілий медвідь!
[В голос] Та не робіть сього ради мене.

Скорик: О, ні, я се зроблю ради себе — властиво — ради волося — воно буде міцнійше. Не думаєте, що так буде?

Юля: [у бік]: Коби твій розум та язик поміцнійшли! [в голос]: Не знаю, що про се думати.

Скорик: [у бік]: Вже забув як та промова починається — треба буде хиба по своєму починати. [В голос]: Панно Юлю, ми вже довгий час знаємося — чи не правда?

Юля: Так, пане Скорик, поверх сім літ, думаю. [у бік]: Відай думас освідчити ся. [В голос]: Я завважила, що із кождим днем старію ся а й у вас також зморщки запримічаю. (у бік): Коли се його не зрушить, то вже не знаю, що почати.

Скорик: І ми вже красше не зможемо себе пізнати — чи не правда?

Юля: Здається, ні, оскілько я про себе можу сказати.

Скорик: Ми розуміємо одно другого дуже добре, чи не так, Юлю?

Юля: Так, мені здається, що я вже добре знаю, який із вас муштина, а ви певно також зміркували яка я.

Скорик: Незбита правда! Я знаю добре яка з вас дівчина! [мовчанка. По

хвилі Скорик присуває своє крісло; Юля робить те саме]. Юлю — від довшого часу я вже думаю про те, який би я був щасливий, колиб... колиб...

Юля: (підхоплює): Колиб що?

Скорик: Колиб — колиб я знат, що ви — що ви — думаете, що сьогорічна зима буде дуже остра!

Юля [згірдно]: Я не знаю і не дбаю про се! Чи ви лиш про се і думали?

Скорик: Чому питаете — ні — себто — так. Я, — я — [обтирає потом зрошене лице]. Я думав, що коли не буде остра, то — то — може бути...

Юля (перебиває): Що? говоріть вже раз!

Скорик: Може бути теплійша, чим минулого року. Отже, колиб — (присуваючись близше) — я думав — панно Юлю — я думав — об — відложить що на теплий кожух.

Юля [сердечно сміється]: Коли тільки всого маєте думати й говорити

зі мною, то пощо стільки зволіканя, ги-
кання та впріваня!

Скорик: Може і так. Юлю (прису-
ваєш ще близше, глибоко зітхаючи).
що вам більш до вподоби: простий во-
лос чи кручений?

Юля: Сама не знаю. Ах, який ви!

Скорик: Мені більш подобається
кручений — як ось ваш, панно Юлю!

Юля: Припустім — вам подобається
ся — але що з того?

Скорик: Юлю, чи можу вас просити
о — згоду — змінити —

Юля (злісно): Що?

Скорик: Чи поможете — як се ска-
зати... (у бік) Ото раз, слова не знайду!

Юля: Що поможу?... Насмівати ся
надімною? Ні, сього досить, можете за-
бирати ся...

Скорик: Не кажіть так! [з розпу-
кою]: Не проганяйте мене, Юлечко, а
то смерть собі заподію. (Плаче). Ох,
Боже, що то без мене зробить моя не-

щасна мамочка. Ох, Юлю, як можете бути так страшно жорстокою?

Юля: Неправда ваша, не я, а ви жорстокий. Ви вже сїм лїт безпереривно ходите до мене а за той час ви нї разу не згадали прямо, що хочете женити ся. Тепер ось що вам скажу: Коли ви справдї думаете колись освідчити ся, то чому сейчас того не зробите? (у бік): Я р'шила бути рішучою і свого доконала!

Скорик: [радісно] Юлю, Юлечко, мій ангеле дорогий! [у бік]: Ось, і нагадав. (Голосно, з чутем): Ти щастє житя моєго! Радосте моєго серця! Зиронько моїх надій! Сонічко золоте!... Ох, Юлечко, я се здаюна старав ся вчинити — сто разів думав вже освідчитись, та слова в горлї застигали. Чи справдї не гордуеш мною, схочеш мене за свого ... чоловіка?

Юля: Я справдї ... не знаю чи заслужили ви на се?

Скорик: Оставмо се — воно покажеться в будуччині. (радісно) Ох, який я щасливий, що все так легко пройшло. Чудова ніч, хоч дощ наче із цебра лле. Та все те дурниця [із радості аж підскакує].

Юля: Тепер, я вас прошу, задержіть те все в тайні.

Скорик: Ні, ні-за-що у світі! Почуваю ся бути так щасливим, що язика не вдержу, він аж тепер мусить попрацювати!...

Юля: От менше говоріть, а скорші постараїте обручки!...

Скорик: Я вже маю! [шукає по кишенях] Ось, тут е, тут вони не від нині ждуть слушної хвилі.

Юля: І чому ж ви їх давно не показали?

Скорик: Я обавляв ся, щоб ... щоб не були за тісні... Ох, який же я тепер щасливий! Скажіть, що мені тепер робити?

Юля: Сидіть тихо!

Скорик: Не годен ... я мушу кричати, скакати, цілувати із радости!...

Юля: Пождіть, на все прийде ще час!

Скорик: У вас ще прийде, а в мене вже настав ... ксби лиш піп нас звінчав!... [Обіймає її й цілує, аж лящить. Юля соромливо рпучаеться:]

Завіса спадає.

ЧИ ПРАВДА СЕ?

Куплет.

Голубки — дівчатка
Хотять лиш одного,
Де тяжко рішитись
Люблять съого ѹ того. —
Дівчатка, — еге, —
Чи правда се?

Жонаті більш сталі
Одну тільки мають.
А трийцять полюблять
Як часи сприяють. —
Жонаті, — еге, —
Чи правда се?

Жіночка, з окрема,
Так собі міркує:
Жий серце весело
Як мужик працює. —
Жіночки, — еге, —
Чи правда се?

Парубки — гільтаї—
Виборів не знають,
Коби лиш спідниця
А вже ся кохають. —
Хлопчики, — еге, —
Чи правда се?

ЗАБУДЬКО.

Входити на сцену в капелюсі, кланяється не знямаючи капелюха.

Проклятуще розсіянє! Йдучи, мав я поступити до капелюшника відобразити з чищеня мій капелюх! Завтра, як лише не забуду, маю женити ся із тою... но, тою... (вдаряє в пальці) ось не нагадаю. А капелюха мені конче потреба [ми можіть зводить рукою в гору і попадає на капелюх]. От-то раз!... О, о, о... згадав тепер... до хати мені принесли.... [виймає з кишені рушничок; втирає лице]. Ух, як мені горячо... але ніщо дивного... стільки зворушень нар兹 [гля

нув на рушничок]. Що се рушничок?! . Видно забрав із реставрану! Е, се дурниця — не такі вже річи я забирав через розсіянє!

Перед двома тижнями вибравсь я у гості до Саевичів. Приходжу, подзвонив, втворили мені двері, входжу до хати. Застаю хазяйку в дома. Починаю розмову про товариство, представлення, концерти.... аж бачу якесь замішане. Кажуть що мене, не знають!... Приглядаю ся і бачу, що хазяйка яких 40 літ старша від Саевички!... [Сідає на кріслі й перебирає пальцями по колінах]. Ось тобі маеш — здавало ся мені, що се пяно! [встав]. Але, про що се я говорив?... Ага, рушив поїзд з Гімлі — у возі повно людей, питаютъ про тікет... [звертаєсь до одного на салі]: Що? Старенька жінка? От, правда, я попередне не скінчив. Коли счинилася метушня, вбігає хазяй, чоловік не молодий, але кремезний і не питайчи ні про

що називає мене голодранцем. „Упхався тут, каже він, щоб нас обікрасти та порізати — сейчас покличу поліцію”! Почувши се, вибігаю у сіни, накидаю на себе загортку і за хвилю я вже на вулиці. Та годі було втікати — кругом мене збіговиско людей! Сміють ся із мене. Чого? думаю Дивлю ся, а я, замісць загортки, натягнув кімону [ранній стрій] хазяїна. Подумав я: „нехай буде, що має бути, але таки вже не верну до тої хати, кімону вишлю завтра рано післанцем.” Але, на вулиці стає щораз густійше. Де-хто вже кричить: „Дурноватий!” Не жду довго — бачу стоїть на боці якась повозка. Сідаю й кричу: ідь! Візник затяг коні — гонимо, як вихор. Нараз чую — хтось тулить ся до мене. При світлі вуличної лампи пі знаю якусь женщину. Вибачайте, була се якась бабуня.... кривобока — позатим нічого собі ще... Хочу оправдати ся перед нею, але не дає мені й одного

словечка сказати. „Ви мене викрали, знеславили перед тільки народа я проща на віки!...” А тут ще на мое горе вмішав ся візник та заявив що коли треба буде, він перед судом присягне, що все те правда. Їдемо дальше. Моя ришка не випускає моїого рамені дер жить ся наче репях кожуха. Стаемо пе ред якоюсь хатою. Я хочу втікати, але хтось хватає мене за ковнір. Пізнійше я дізnav ся що се був сестрінок тої ба буні. О, здоровий із нього забіяка!... Тож не дивуйте ся люди, що я пішов у хату. Моя товаришка була вдовою... а коли сестрінок загрозив кулаком — що було робити — наставив я палець, а він засунув на нього перстень... [оглядає палець]. Від тої хвилі я втратив всю сілу в тому палцю... Прокляте розсіянe! Не лиш загортка пропала, але ще і же нити ся мушу.... Женити ся — але з ким? З бабою, що могла бути старшою сестрою моєї матусі!... Присягала ся,

відьма, що тільки неслава змушує так рішучо брати ся до мене!... Еге, яб за крутив юра — але ті кулаки!... Прийдесть ся пропадати із опудалом, що до того ще ні цента при дуці не має. От, хитра штука!... Та вже чорт бери, що вженю ся, але як подумаю, що відтак можу ся забути й поцілую її... бррр... (мовчанка). Якесь лихо переслідує мене від народження. Батько завсігди говорив, що я на світ народив ся лиш че рез забудьковатість бузька, що мав при нести дівчинку а не мене. Подумайте, прошу: колиб я був вродив ся дівчинкою, не зазнавби тепер стільки лиха... Відтак мали мене охрестити іменем Павло але батько забули і записали мене Парфентій... Тепер люди все сміють ся із мене.... А думаете може, що на сьому скінчило ся? Деж там! Родичі хотіли, щоб я став лікарем, а я помилив ся і став аптикарем. А й ту ще не ведеся. Раз — памятаю добре — боліло когось

в животі. От, прийшов за мяtkою, а я в розсіяню дав йому листків на прочище не. Ну, а після того — що думаете?.... два дні його чистило без упину!... Ale я розговорив ся а треба спішити ся, бо завтра вінчане а сестрінок „молодої” обіцявсь мене ранісенько збудити... (зіває). O, певно вже пізно. (сягає по годинник, а рівночасно випадає з кишені лист в коверті). Що се, лист? Звідки би він взяв ся? (думає). Ага, от нагадав: ще передвчера мені принесли... От, знаю ви забув прочитати, бісова память! (роздирає коверту і читає): Вельми Шановний Пане Парфентій! Моя тіточка, тільки що одержала лист від адвоката, що блаженної памяти її чоловік був асе куріваний й по ньому тіточка має дістati п'ять тисячів доларів. (счудований звертається до слухачів). Но, і бачите, мої панове й пані, ще будуть долари у добавку. Се вже красше! [читає дальше]. Тому дорога тіточка змінила свою

думку... і за вас не піде! [зразу посумнів, відтак з радости гуляє]. Ви тепер чільний. З поважанем — Михайло Розбійніс. (складає лист поволи, цілує та сердечно приговорює). Дайже му Боже царство небесне! Який добряга старий небіщик!... Тепер зможу свободно вибрati, кого захоче мое бідне серденько... З радости аж світ мені покрасшав. чую якусь силу в собі, молодість... Може ще й ум зміцнить ся та перестану забувати ся!...

(відходить).

D. G. D.

Ганчар

„САМОВБІЙНИК”.

ДІЯЛЬНОГ.

I-ий добродій на сцені, II-гий в кріслах, між людьми.

I. добродій (входить на сцену сильно схильований): Діждав ся.... мушу вмирати! (задумується на хвилю) Револьвер, чи отруя? Острій ніж, чи мотузок? Або, може у воду скочити?..... Ale ні; краще вже кинути ся під колеса поїзду, бодай перед суд тягати муть зелізничників й дехто страху наїсть ся... O, ти невірна Теклюю! Ти причино страшних моїх мук! (великими ступінями ходить по сцені). А я так кохав

її!... Але хто-ж тс міг знати, що вона буде віроломна, що недодержить слова хто би думав, що присягаючи мені до-смертну любов, другому жінкою стане! (розджалів ся) А однак, коли пригадаю собі перебуті із нею хвилі... Вонаж та-ка вродлива, така принадлива!.. (із за-хватом). Чорна, довга коса, зубочки наче перли, уста коралеві, багрянець на личку... (хмарить ся). І я те все втратив!... На шість тижнів виїхав до... (подати місцевість) певний її любови а вернувшись мов грім із ясного неба паде на мене вістка, що моя Теклюня повінчана вже з якимсь олійником!... (З огірченем). Стало ся, мушу погибати, а ні то хиба прийшлоб ся здуріти... Га, не-гідниця, як то ій спішно було!... Але, коби то я дістав в свої руки того Макуха то здавив би його аж олій поплив би.... Падлюка! Убійник моєго щастя...

ІІ. добродії (із межи гостий на салі, говорить грімко): А то комедіянт!

I. добр: Хто сказав комедіянт, хто посмів ще насміхати ся із моєго нещастя?

II. добр: Ет, не дуже то так велике нещасте!

I. добр: Вибачайте, про се я вас не питаю. А слухати вашого базіканя я не обовязаний.

II. добр: Так, пане, але ми заплатили вступ на концерт, то з якої речі маємо слухати ваших жалошців? Се зовсім не інтересне.

I. добр: Ви без серця; колиб знали що стало ся....

II. добр: Ніщо важного.

I. добр: (з огорченем): Вам здається — але для мене воно так важне, що завтра в ту саму пору вже лиш закостеніле тіло мое оглядати муть.

II. добр.: Не думаю...

I. добр. (підхватує): Не вірит? Ваші слова обиджають мене, жадаю сатисфакції!

ІІ. добр. (до зібраних): Прошу, чи чули ви що подібного? (до І. добродія): дістанете сatisфакцію... коли завтра напишуть в часописях, що ви, добрідію, з глузду з'їхали.

І. добр.: А про вас скажуть, що ви страхопуд!

ІІ. добр.: Сього за богато мій пане, сього вже не стерплю! (встає і йде на сцену).

І. добр. [до людий]: що він задумав?
Хоче бити ся на сцені?

ІІ. добр. [вже на сцені, злісно]: Гов,
спиніть ся мій пане. Ви назвали мене олійником!

І. добр. [счудуваний]: Я -- вас?

ІІ. добр.: Обіцяли ~~згарити~~ -- як ма-
кух....

І. добр. [показує на чоло]: Він щось
тес....

ІІ. добр.: Насміхаєтесь із моєго
чесного називска!

І. добр. [счудувавсь]: Із вашого на-

звиска? Яке воно?

І. добр.: Макух!

І. добр.: О, се ви Макух?... Га, нещасний!... [заміривсь та його, але отяминувся; з насмішкою]: Але де ваша жінка мій панцю. Ходите на концерти самий, зараз в два тижні після вінчання?...

ІІ. добр.: Після чийого вінчання?

І. добр. [у бік]: А що, не казав я, він щось тес? — (до добр.) Отже Теклюня?...

ІІ. добр. (впадає в його слова): ... і дальше остає Теклюнею.

І. добр.: Ніяк не розберу... То ви не оженили ся?

ІІ. добр.: Ані не снить ся мені.

І. добр.: Але-ж мені знакомі про се говорили.

ІІ. добр.: Позвольте мені сказати, а всого дізнаєтесь: Батько Теклюні дійсно задумав в часі вашої неприсутності мене із нею оженити. Одного разу зайшов в мою олійню і каже: той добряга Га-

манець...

I. добр. (сердечно): Чесний чоловіка, як же він гарно висказуєсь про мене!

II. добр.: Отже каже: той добряга Гаманець завертає голову моїй Теклюні.

I. добр. (перебиває): А що? вона мною завернула собі голову!

II. добр.: Але я, так він каже, чоловікови без інтелігенції, без становиска і маєтку, моєї дитини не віддам!

I. добр.: Так сказав той простак?

II. добр.: Моя дочка, він дальше сказав, і вродлива, і маєток має... Її щастя я б хотів повірити в руки відповідного чоловіка...

I. добр.: А то підлій!

II. добр.: Тому й не дивуйте ся, що я з того скористав і рішив ся попробувати щастя. Буду мав, думаю собі, жінку, олійню, придане...

I. добр. [злісно]: Падлюка!

II. добр.: Відвідав я родичів раз,

опісля був у них в гостині і...

I. добр.: Освідчили ся бідняго?

II. добр.: На щасте — ні! Бачите...
межи многими ширими друзями маю
двох: один, се громадський писар, а
другий помічник дентиста.. Перший ме-
ні сказав: що цілий маєток Теклюні скла-
дається із 40 акрів задовженої піскови-
ни, а другий: що вона має штучні зуби.

I. добр.: Не може бути!

II. добр.: Коли їй витягали пеньки,
відпала коса!

I. добр.: Що я чую?

II. добр.: Ось і бачите, сейчас за-
вернув з дороги, а злобні люди вже й
оженили мене!... Я думав полатати свої
діри її приданим, а за те терплю тепер
наругу!

I. добр. [схвильований]: Се мені
спричиняє подвійний біль: Теклюня має
штучні зуби, чужу косу, а може й під-
мальоване лице, а ще й нелюбитъ мене!
Батько до того називав мене дураком....

ІІ. добр.: Того я не казав....

І. добр.: Але може подумав такс.
що?

ІІ. добр.: Се .. ожливе.

І. добр.: Не остає мені ніщо іншого
як закінчiti сe дурне житс... Прощай
світе, працьайте людоњки добр...
такі знущаня. се за много на мече!
(мовчанка) Пане Макух, перед смертю
яб хотів з вами поєднати ся.... Маєте
доволі часу?

ІІ. добр.: О що ходить?

І. добр.: Ходїм на вечерю. Ще одна
хвиля жит.., а відтак випю от्रую.

ІІ. добр.: О, так, се вже моя голова,
що сьогодня я вам поможу отруїтись,
коб лиш саморобки де дістати!... [бере
попід руки І. добр. кланяєть ся зібра-
ним і оба виходять]. Добраніч, чесна
громадо!

КОНЕЦЬ.

a
l,
e
-
a

Cure & wine

Brandy.

ДРАМАТИЧНІ ПІДРУЧНИКИ.

Живий труп, драма в 6 діях	30
Жилівка вихрестка, драма в 5 діях	50
Замрачений світ, драмат. образ в 4 діях	35
За Німан іду, оперета в 4 діях	20
Запорожець за Дунаєм, опера в 3 діях	25
Запорожський клад, в 3 діях	20
За сиротою, Бог з калитою, образ в 6 діях	25
Зимовий вечір в 2 діях	20
Зоря нового життя, комедія в 4 діях	30
З розгону, фарса в 1 дії	15
Іцко Сват, комедія в 1 дії	10
Канадський жених, драма в 4 діях	25
Капраль Гімко або Що нас губиць, в 3 діях	20
Катерина, драма в 4 діях	40
Княгиня Любов, драма	15
Козак-Невинрака образ в 1 дії	10
Куплети	15
Мазепа, драма в 5 діях	3
Манігрула, комедія в 1 дії	15
Мартин Боруля, комедія в 5 діях	35
Марусича ялинка, різдвяна песка для дітей	15
Машиничка, драма в 4 діях	25
Між більшими філями, драма в 4 діях	35
Моги і діяльоги	25
Музи Аристократи, народний образ в 2 діях	15
Пуст до Києва, комедія в 3 діях	30
Стололя	25
Старости літ, в 1 дії	10
На лка Полтавка, комедіо-опера в 2 діях	20

ДРАМАТИЧНІ ПІДРУЧНИКИ.

На Тихі Воли, На Ясні Зорі, в 4 діях	2
Невольник, драма в 5 діях	2
Недолюдки, бувальщина в 3 діях	3
Не клени, образ з життя народу в 1 дії	1
Нешансне коханє, драма в 5 діях	2
Ой, не ходи Грицю, та на вечеринці, драма в 5 д.	3
Орися, в 4 діях	3
Осінні скрипки, драма в 5 діях	3
Осінньої ночі, трагедія	1
Ох, не люби двох! Оперета в 3 діях	2
Пан Писар, штука в 3 діях	2
Панна штукарка, комедія в 4 діях	3
Пекло в хаті	1
Підгіряни, в 3 діях	5
Півста Жибки, в 5 діях	4
Повернув із Сибіру, драма в 5 діях	3
По ревізії, комедія в 1 дії	2
Пошились в дурні, комедія	3
Простак, комедія в 1 дії	20
Сатана в бочці	10
Сметанс на Гончарівці, в 3 діях	50
Свекруха, комедія в 3 діях	25
Свілки, в 1 дії	10
Страйк, образ з життя хліборобів в Галичині 3 дії	20
Святого Вечера, драма в 1 дії	15
Трійка гільтайїв, комедія в 5 діях	35
Убійники, мельодрама в 5 діях	25
Украдене щастя, драма в 5 діях	25
Хвилинка віхі, жарт в 1 дії	15

ЕЕВ

1904

